

ruha' Světová válka.

Okupace

14./III. 1939 byl prezident Hacha povolán do Berlína, kde mu bylo předloženo ultimatum o připojení území Čech a Moravy k Německé říši. Hache mu bylo oznámeno, že Slovensko bude vstoupeno do ČSR a bude tvořit samostatný stát. Hacha ultimatum přijal.

15./III. vstoupila Hitlerova armáda na území ČSR. V ghettach byly první molotovy kokony v Praze. Pijáči ulicemi, zatímco lidé chvatně opouštěli ulice. Ženy a muži dleli a zatínali pěsti. Tehdy dne se objevil na pražské radnici Adolf Hitler. Tak byl zřízen 1. sv. Protektorát Čechy a Morava jako autonomní část III. Říše.

Německí vojaři byli před upádem informováni o nepořádkách a náběh na německých občanech a doznávali, že jsou překvapeni. Sledovali například opat toho, co hlásala propaganda: v úste klid, pořádek, blahobyt. Hned otevřeli restaurace a obchody s potravinami, chvatně vyjídali dobře zřízené záruky. Zvýhodněná valuta (za 1 marku 10 Kčs) jim umožňovala bohaté nakupy.

levné ceny. Zboží z obchodů mizelo a šelovořelo se v zabídkách do Německa. To byl začátek drancování a pustošení naší země, které trvalo po 4 roky.

Naš národ se nikdy nesmířel s myšlenkou na věčné poražení Německé říše a pevně věřil v osvobození. Přesto, že bylo pod trestem smrti nařízeno odebrat každou zbraň, přes domovní prohlídky lidé zbraně zakopávali, zazdívali, ukryvali, kde se dalo. Komunisté tiskli a roznášeli letáky, ilegální Rudé právo a Trotsku. Vznikaly satirické písně, píesky a anekdoty, jež se směřovaly Hitlera, jeho vládu a armádu. —

Kým bylo jasno, že o naší situaci lze očekávat osvobození jen od války, kterou Německo prohraje. Snapětím bylo očekáváno, kdy Hitler vystoupí s dalšími územními požadavky, neboť Francie a Anglie zaručily nedotknutelnost polských hranic. Netrvalo dlouho a Hitler na počátku 1939 napadl Polsko. To byl počátek války, do níž byly brzy zatáhnuty téměř všechny národy světa, I. Světové války.

Měchenice byly postiženy přímým stykem s okupanty. Obytné domy byly zabrány pro důstojníky a poddůstojníky SS, kteří byli posláni v Pražské. Tam byl tábor SS, školnice, práchodna a koncentrační tábor, kde byli vězněni političtí vězni z Francie, Belgie a z Polska. Smezi bydleli s rodinami u Davidů, u Trnků, u Novotných a u Procházků. V 1942 byly vysídlovány obce na ložném listu Sázavky od Benesova po ústředí v Paoli za účelem odebrání vojenických operací. Obyvatelé, jímž byly domovy dočasně rozstříhány, přesídlováni do Měchenic. Také Pražanů porceji v době náletů přibývalo. Tichá obec ovila nezádobným zřícením, k čemuž přispíval i rozšířený dopravní ruch. V kuncích a Paole na strah Kvané-Paole byla zřízena vyproba leteckých součástí, porceji i součástí občanů zbraně I, a II. Třet z Kvaného na Paoli přerušena. Kdo chtěl jít do Sěchozie a do Slap, musel vystoupit v Měchenicích. Kromě toho v létě denně přejelo několik parníků, obsazených německými vojáky, kteří jeli na výlet, zpl-

vážee nacistické písmě. —

Protože škola v Partě byla obsazena vojskem, chodili žáci měšťanské školy (z 20. "klasi") do školy do Měchovic. Vyučovalo se "na zámečku", u Klímě, u Jirsáků, u Čadilů. —

Kečer všechno život odumřel, ulice byly beze světla, okna zatemněna černým papírem. V r. 1939 zavedeny polovninové listky a listky na ovocení. Žboží a obchodu zmizelo a nastala bída.

Přiděly zboží na měsíce na osobu:

mouka	chléb
cukr	maso
másto	brambory
sádlo	bonbony
umělý tuk	

Byly zavedeny poukazy na šaty, boty, kočínky atd.

Opět jako za první světové války sháněli lidé potraviny v okolních vesnicích. Ceny zboží náramně stouply. V r. 1945 dosáhly na t. zv. "černém trhu" tyto výše:

másto (1 kg)	600 Kč	1 vejce	Kč
mouka "	50 "	1 cigareta	50 "
maso "	500 "	látko na oděv	20 - 30 kusů Kč.
sádlo "			

V zimě byl nedostatek uhlí a dříví, což se pocítilo zejména v r. 1940, kdy nastaly kruté mrazy. Vzemla ledová voda pohroma, kdy voda promrzla do 90 cm hloubky. Při táhnutí byla zaplavena část Měchovic. Přední domky a dluhu byly odříznuty a po několik dní nepřístupny. K vaření a k oděvu škoda nedostatek.

Nastala také bytová nouze, neboť vystěhovalci z pohraničí (2 rodiny Štancovy, 2 bratři Peričkové s rodinami, 2 Šhausové, Suchý, Čermák, Kopecký, Románek a další, celkem 20 rodin) vystěhovalci

z Benešova a Němci obsadili všechny ostatní byty.

Valná pohromou bylo 4. 10., totální nasazení. Mladí lidé byli obnuceni odjet do Německa na práci a to do nejvíce ohrožených míst bombardování. Z Měchenic to byli: Karel Mejniský, Jaroslav Leida, Bohus Emíral, Jaroslav Bouček, St. Fajfita, 3 synové z rodiny Marků a Karel Chabša, který tam zahynul.

Někteří zdejší občané emigrovali do ciziny, aby tam bojovali za naše osvobození. Josef Emerle a Miloslav Rajer bojovali v Řecku a vrátili se s armádou, která přišla z Anglie. V zahraničí bojoval také František Štane.

V anglickém tektoru byl zadržen také člen gestapa a špión Gustav Peučil z Měchenic. Poděčilo se mu za náletu přistát v Islandsku a vrátit se domů. Majitel hostince Bohuslav Čadil byl upevněn na jeho činnost. Peučil se toho dopátral a protože se domníval, že Čadil se svěřil Josefu Hurtovi, udal oba z prolehu cizího rozhlasu a šíření Němcům nepřátelských zpráv. Obě byli zatčeni a vězněni v Terezíně. Kromě těchto dvou občanů udal Peučil ještě Josefa Vítězka, který byl rovněž vězněn v Terezíně, Ladislava Škora a Jana Čícha, vězněné v Německu pro útek z totálního nasazení. Po válce byl usvědčen z mnoha zločinů a odsouzen k smrti. Když se po osvobození vrátili domů až na nešťastného Josefa Hurta, kterého rodina marně očekávala. Byl v Terezíně umučen. Na jeho památku přejmenovali ulici „v háhu“ na ulici mistra J. Hurta. Josef Hurt byl ředitelem Národního divadla v Bratislavě, v Měchenicích žil na odpočinku. Byl také talentovaným malířem a zdejší krajina nesčetněkrát zvečnil. Čest jeho památce!

Je vzpomínka Bohuslava Čadila.

Nálety.

Na nálety na Prahu denně létaly nad Měchenicemi útvary amerických bombardérů. Při obém bombardování Prahy byly zřetelně slyšet výbuchy až do naší vesnice. Měchenice nálety postihovány nebyly; jen jedna střelina u potřeby dopadla na zahradu u kselých a pohmoždila paní kseláku. Často však musili naši občané vyskákat z ohrožených domů při hloubkových náletech na lokomotivy a skrývat se v terénu, dokud útok t. zv. "kollektů" neustal.

Komunisté na veselí.

Poslední svého rozkladu byl zakázán pod trestem smrti; rozšiřování zpráv Němcům nepřiznivých bylo co nejprísněji stíháno. Přesto téměř ve všech rodinách poslušných zpravě z Londýna a z Moskvy a mnoho povážlivějších zpráv bylo rozšířeno mezi obyvatelstvem pomocí letáků. Komunistická strana byla sice už v r. 1938 rozpuštěna a soudruzi zbaveni v soudním zastupitelstvu funkcí, přesto však i za nejostřejší perzekuce (s. Polata zatčen a uvězněn, s. Radu a Červenou zachránila pouze nepřítomnost o mihle, když byli hledáni) členové strany neobávající nebezpečí rozšiřovali letáky mezi občanstvem. Byli to hlavně s. Červená a s. Celina.

Alenteit na Heydrycha.

27. května r. 1942 vzrušila obec zpráva o alenteitu na zástupce říšského protektora R. Heydrycha a o jeho důsledcích bezprostředně po něm. Bylo popraveno 21 občanů, mezi nimi o Měchenicích dobře známý lékař a spisovatel, Karel Jan Karcera ze Zbraslavi. Obce dídíe a ležáky srovnány se zemí.

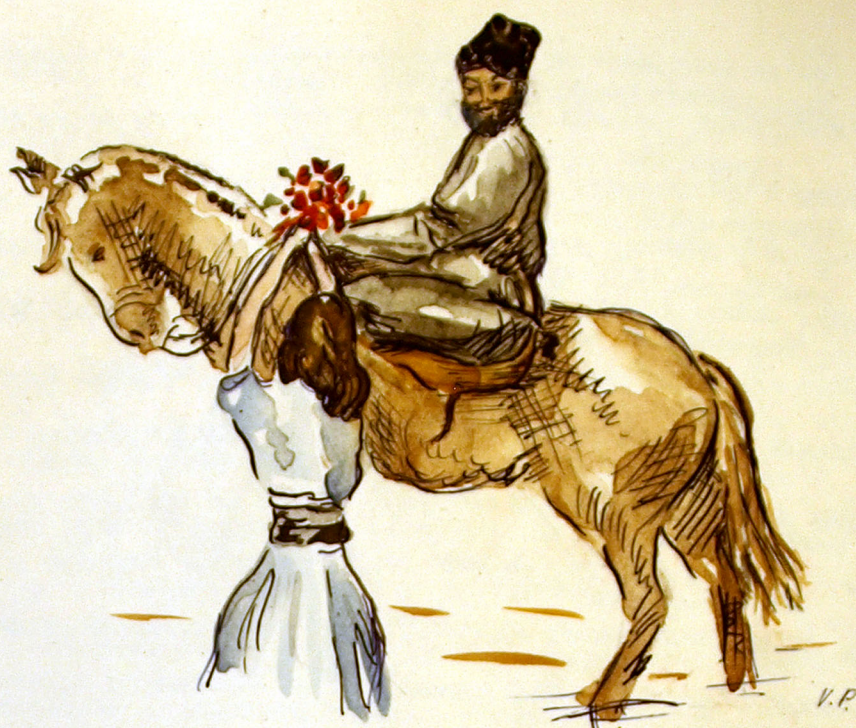
Partyzáni.

O partyzánech je známo, že se občas skrývali v blízkých lesích s vědomím hajného Václava ze Sloupna, v Měchenicích se však objevil až na povstání, kde odstrojoval na parníku Němce. Viděla je soudružka Káster Mejnická. Nebyla jista, zda jsou to partyzáni, až ji to potvrdil s. Brabec, který je znal.

Vlak smrti.

Po válečných nezdaroch Němceka v Sovětském svazu, a zvláště po prohnané bitvě u Stalingradu vr pokleslo sebevědomí nacistů a s ním i jejich zpujnost k českému obyvatelstvu. Bořili se oaplately.

Tak se také stalo, že bylo lze převedeným vězňům z koncentračního tábora
z Hradištká, jejichž transporty v r. 1945 stály po několik dní v nákladních
vlacích v Mečemicích dodat jídlo. Mečemičské ženy z nevelkých přidělů u-
sétrily, aby uvařily polévku, brambory a cibuli. Kupovaly bochníky chleba
a když strážé pověšily, přiblížily se k oknu a předaly nešťastníkům po-
hru. Byl to dráserjič pohled na ubohé, na kost vyžalé, za nedbavé
potácející se postavy, které se otáčely na zem po bochníku chleba a se slzami
v očích poněkud děkovaly za jídlo. Byli to většinou cizinci, nejvíce Fran-
couzi. Jeden z nich byl surově ubit německým vojákem při rozhlášení postavení a
druhý na neidrači zemřel vysečením. Byli pochováni ve sboru mezi neidrači
a hostincem na desmici. Malý pomník tam připomíná jejich smutný osud.

svobozemí.

Náš národ se nikdy nesmířil s myšlenkou na věčné panství německé říše a první věřil v osvobození. Přesto, že bylo pod tlakem smrti nařízeno odebrat každou zbraň, přes domovní prohlídky lidé zbraň zakopávali, zazdívali, skrývali, kde se dalo. Komunisté říkali a opravdu šli letáky, ilegální Rudé právo i Trotku. Anekdotami, satyrickými přislovími, kresbami zesměšňovali Čechy Hitlera, jeho vládu a armádu. Připravovaly se národní výbory pro přežití mojí pro odchodu fašistů. V některých krajích se združovali partyzáni a místní obyvatelstvo je podporovalo.

Poražka
německé armády.

Poražka Hitlerovy II. říše se neomylně blížila. Sovětská vojska od bitvy u Stalingradu nezadržitelně postupovala a osvobozovala jeden okupovaný stát za druhým. Také na západě po o-

kevěni' l. xv. druhé fronty (po ostřepu Ameriky do oděly) se konečně rozhodli k dlouho připravované invazi z Anglie do Francie. Po těžkých bojích o sobě na i Francie, Belgie, Holandsko. Konečně stanul sovětský voják v Berlíně, kde zavlékla vlajka SSSR. To už však Hitler a jeho nejblíže spolupracovníci skončili sebevraždou.

Poražená německá armáda se stěhovala do Čech. V Praze 5. května vypuklo povstání. Občané téměř bez zbraní povstali k osvobození vlasti. Vybili budovy rozhlasy, ale zadrželi volání o pomoc proti německé přesile. Bojovalo se v ulicích. Občané oslobozňovali německé vojáky a zmocnili se tak zbraní. V ulicích stavěli barikády. Na volání o pomoc se sjížděli občané z venkova.

V Měchmířech varšavští občané vybijali z domovů, bořili hloučky, radili se, jak si počínat v této rozhořčené chvíli. Kanceláře byly odstraněny německé nápisy a vyvěšeny československé vlajky a rudé prapory. Káderní dělníci - soudruh Karel Mějský, jeho svazky vojáci Přek, Jaroslav Chlubec, Antonín Chlubec, bratři Holubové z družiny Jan a Josef, Bedřich Kohout, Babička, Kopáček a další se rozhodli jít na pomoc Praze. Polozí byl ošekrně uťak tanků na Prahu od Bratčislav, změnili své rozhodnutí o tom smyslu, že raději udělají záseky a postaví barikády na silnici. Do 6. května stály barikády u hostince u Boudníků a dráha na němci do obou.

U mostu měl kládu mladý Jiří Fajera se Skochovic. Seděl za skobou pozoroval tich. Kým přijížděl od Prahy motocykl, řízený S. Smarem. Když už ji spatřil překážku, zastavil a hlasitě vykřikoval nadávky a kletby. Byl to kurýr, který pospíchal se zprávami ze Zbraslavi do Jihlavy v Bratčislav. Překážku přes barikádu a poslal Fajera. Jiří Fajera po něm sáhl a potáhl mu nohu. S vsunul ruku do kapsy, kde měl pistoli, nevyjímaje ji z kapsy, zabil Fajera pistou ranou do oka. — V krajině se zadržovalo mnoho Němců (Rusů zadrželi

Kteří se přihlásili jako Ukrajinci nepřátelští SSSR do německé armády, aby v rozhodném okamžiku bojovali proti Němcům. Jejich generálem byl Klarov. Klarovci přišli do Měchenie z Poltavy. Ona z nich šli právě směrem k barikádě, pozorovali přestřelku a SSmana zastřelili. Němci, kteří postavili barikádu vše pozorovali z okeny od Budmíků. Přiblížili, Němce ohrožili do kop-
řiv, odslechli stopy po krvi a šli se opět schovat k Budmíkům, protože tušili příjezd dalších Němců od Prahy. Nebyli vstrojeni. — Jejich domněnka byla správná. Níže, než se stáhli skryt, přijel další s dalšími muži SS. Jeden z nich, spatřiv barikádu, šel do hostince a uviděl tam dělníky. Ihned jim poručil, aby barikádu zbourali. Vtom se ozvala střelba z protějškové strany, kde bylo mnoho Klarovců a s nimi také s. Vojtěch Přibě. Klarovci volali, aby se civilisté vzdali a v nastalém zmatku naši muži uprchli do středně. U Zbraslavi přijížděly německé tanky. Vešly s sebou rukojmího, ředitele Kesslera ze Zbraslavi. Za ním ješlo samitní auto. Přes železničním mostě se blížili Klarovci. Měli paracitové pěsti. Část Němců postříleli, jeden tank byl zničen. Ostatní se o-
brátili a odjeli k Praze. Vpřítelce byl zabit i ředitel Kessler a jeden z Klarovců přišel o život. Na místě hoje byl později postaven pomník Jiřímu Faberovi.

Naši soudruzi utíkali lesem k Trnové a málem narazili na další proud Němců, kteří prochali od Hadistla na Trnovou. Němci se zachrá-
nili úkolem. Tehdy jsme zachytili Němci v Trnové hostinskou Petřkovou.
Vypravuje soudruh Václav Majnky.

Během dne se dostavila další posila Němců, kteří ovládli obec, vyhlásili stanné právo, poručili obnovit německé nápisy a sňat obrazy. Z nádraží v Měchenicích se sice podařilo z iniciativy vypravědlo jónáše vypravit vlak na pomoc Praze, ale brzy zde Němci znovu ovládli situaci. Přitom byl těžce postřelen do břicha železniční zřízec Kucěra, který na nádraží vypravoval československou státní vlajku. Na stěh' byl včas zšetřen V. Skovotou a dopraven do nemocnice, kde se uzdravil. — 6. a 7. května Němci znovu upomínali své práce. Nutno uvést, že v nedalekém Hradištku byla vojenská posádka v počtu 10 000 mužů, vybavena novějším zbraní a materiálu. V blízkém okolí Hradištku bylo asi 35 000 mužů SS. Německé hlídky všude na důležitých místech rozestaveny. Dále svedena 14 kulometnými hradby a na ústoku Vltavy dlelavy připraveno dělostřelectvo. Most přes řeku v Taoli a stěhovická přehrada podmíněná. 8. května vše připraveno k vyhození mostu. K tomu však již nedošlo, neboť za noci z 8. na 9. květen po vyhlášení úplné kapitulace Německa začalo se německé vojsko stahovat k ústupu. Po raněch hodin opustilo jak obec, tak i území vojenského cvičiště. — V Taoli se shromáždilo občanstvo k oslavě osvobození. V 10 hodin projížděl silně ozbrojený transport SS od Jičova do Taoli, kde Němci stáli do praporečkové výzdoby obce. Požádky bylo na německé vojsko vystřeleno, na což Němci odpověděli dlouhotrvající palbou. Byli zastřeleni dva občané a opět vyhlášeno stanné právo. Po zastavení palby projížděl transport Taoli celý den. — K přehlídce Němci z Prahy procházeli pak Měchenicemi po několik hodin k Taoli. — Na předku těchto jednotek šli členové hasičského sboru hlídky a zajišťovali pokladnu opatření. Strážnice byla v hostině u jiskelů.

Podle záznamů z kroniky
hasičského sboru.

*Pjezd
Rudé armády
do Prahy.*

V průběhu těchto vzrušených dnů všichni občané napjatě poslouchali rozhlas a chvěli se o osud Prahy. Až památného 9. května si konečně Praha oddechla a smělý národ.

Sovětské tanky z Berlína v rekordním čase (za 1 noc) vykonaly cestu do Prahy. Radost byla nepopíratelná. Každý přivítal příjezd Rudé armády do Prahy, nikdy na to nemůže zapomenout. Byly to chvíle neskonale vděčnosti, lásky, radosti a štěstí. Všichni Pražané vyběhali z domů a stáli se ve spalárnách v ulicích, kudy projížděly sovětské tanky. Toho dne Praha rozkvetla do krásy. Vystřelilo slunce a okrášlo parky a zahrady s kvetoucími stromy. Dítěti vítali mladé tankisty, maršála Koněva, provolávali jim slávu a zazpívali je kočky. To dlouhým utěpením nastal nový život. Vyděšeně napísal Klement Novotný:

Slavná Rudá armádo, jíme štěstí, přijmi naše díky.

Mě zase smíme žít. Ty nás osvobodila.

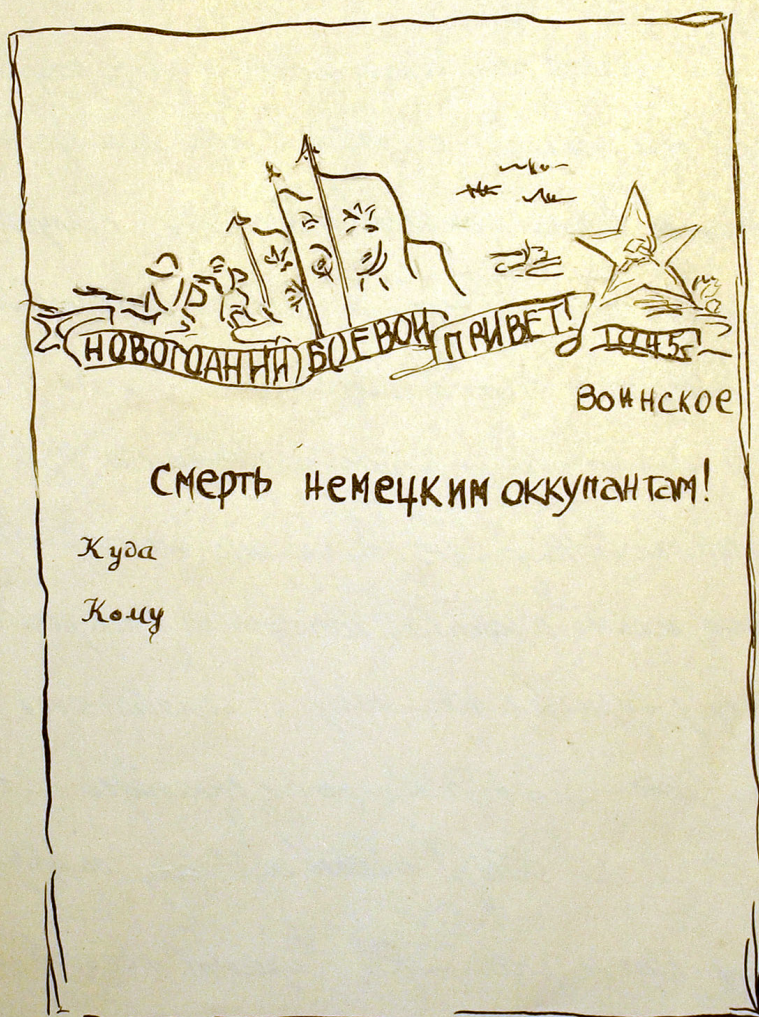
Veliký jsem Ti za Prahu, za všechna města republiky,
jež se dnes v mém hláském městě znovuzrodila.

*Rudá armáda
v Měchenicích.*

V pátek 11. května projížděla část obnovené armády maršála Koněva naša osada, kde byla jásiacím obyvatelstvem nadšeně vítána, pohostěna a zazpívána kočkami.

V následujících dnech projíždělo Měchenicemi sovětské jezdecké armády maršála Malinovského. Vojsko se utěšovalo a setrvalo v blízké Trnové několik týdnů. Sovětské vojáci a důstojníci přespávali v některých rodinách. Hostili domácí obyvatele, hráli si s jejich dětmi. Občané donášeli chovají některé drobné upomínky na jejich pobyt. Rolník Marek ze Šerpin dostal dokonce pěkného koně. Vloucha s ním jezdil a kdysi odstoupil do JZD, pracoval káň několik let na polích družstva.

Sovětské jezdci denně projížděli bryskem ulicemi v duchu, aby vyplašili koně v polce. Byl to nezvyklý dojem a naši občané je sledovali okouzleným pohledem. Vojáci se přátelili s místními obyvateli, hostili je, hráli na harmoniku a zpívali s nimi společně písně, kterým se naši - volští děti - brzy od nich naučili. Často se stalo v nejlepším zítřku, že se ozval výstřel ze strany, volští z pravého břehu Vltavy, kam se uchýlili někteří domá nezajetí "volští". (Vojenský tábor na břehu Seidavy byl změněn v kasáreny) Okamžitě ušlela zbraň a, "Rusové", jak se jim zjednodušeně říkalo, pohotově a nesmířelně pronásledovali nepřátele. Tak byl v několika dnech Litz sbaven nacistů a občané si konečně oddychli.

oválečné období.

Mezinárodní situace

Již v prvním poválečném období se rýsuje perspektiva let ne-
ujasněných vztahů mezi vítěznými mocnostmi a napětí mezi východem a západem.

Porážené Německo, rozdělené na dva státy s různými režimy se stává
zdrojem neklidu a znepokojení v Evropě. V podobném postavení se ocitá na Východě
Korea, rozdělená v severní a jižní část.

Po smrti amerického presidenta Roosevelta USA nastupují ostrý
protisovětský a protisocialistický kurs. K nim jsou vázány západní spojenci
Anglie a Francie, nemluvě o satelitech, závislých na jejich pomoci a emigrantských
skládách, které byly vypuzeny neb uprchly ze socialistických států. Vznikají
útočné organizace (Nato - Scato) a ekonomické organizace (EHS), jež blokují
socialistické země. USA stavějí rakety základy ve spojeneckých zemích,
jež jsou namířeny hlavně proti SSSR. Západní mocnosti v t. zv. „studené
válce“ vyvolávají konfliktní situace v různých státech (Korea, Egypt, Kongo,

Maďarsko, Kuba) a soet je znovu ohrožením válkou.

SSSR a socialistické země žijí pod heslem budování vlasti (Klement Gottwald: „Buduj vlast, proleš mír.“) a zajištěním obrany. Tak vzniká Varšavská smlouva a sni

žávnatě úspěchy sovětské vědy v atomovém výzkumu a v kosmonautice posilují prestiž SSSR. Socialistické státy získávají v organizaci spojených národů, kde prosazují mírové řešení vzniklých konfliktů a podporují koloniální národy, usilující o samostatnost. Tak v Asii a Africe vznikají nové státy a kolonialismus nezadržitelně ztrácí pozici za pozicí.

V socialistickém bloku se vyskytují vážné problémy, jež promění v ideologické oblasti a zasahují v život všech zemí socialistického tábora. Budovatelské úspěchy mají svůj rub v situaci, jež byla pročeji souhrnně nazována „Kult osobnosti“ a poznamenala řadu obdobě mnohými oprudnými omly. Teprve XX. a XXI. sjezd KS S vyjasnil situaci, vyčistil ozduší a otevřel nové perspektivy.

To osvobození se ujala vedení našeho státu nová vláda s představen Klementem Gottwaldem. Prezidentem republiky byl Dr. Eduard Benes. Kritická situace
Tato vláda byla koalici se čtyř politických stran. Nastoupila st. 20. „Košickým programem“, který obsahoval významův revolucím opatřím, z nichž nejvýznamnějším

politickým a hospodářským činem bylo znárodnění peněžnictví, těžkého průmyslu a všech podniků, zaměstnávajících více než 500 zaměstnanců. Byl proveden odsun Němců z ČSR, po němž následovala odložené akce do pohraničí. Velkým úkolem byla obnova národního hospodářství.

Zajišťováním hlavních úkolů, které vytýčil sovětský program, se v obcích a okresech ujaly revoluční národní výbory a stranické organizace. Většina revolučních národních výborů byla vytvořena v průběhu květnových bojů, některé však pracovaly ilegálně a řídily odpor proti okupantům v jeho posledním a nejvýznamnějším období. Okresní národní výbory byly vytvořeny později.

Od prvních dnů svobody nastal masový příliv do KSČ. Hned v květnu 1945 začala strana obnovovat a upravit své vlastní organizace. Byly ustanovovány základní organizace v obcích. Při volbách do národního shromáždění v květnu 1946 získala Komunistická strana rozhodující většinu hlasů.

Naděm a vítězství nad nenáviděnými okupanty ovládlo všechny pracující vrstvy národa. Přesné zážitky právě uplynulých sedmi let sdružily většinu národa do jednotné národní fronty.

Přestože válka přímo postihla náš stát jen v poslední fázi, škody po okupantech byly ohromné. Národní hospodářství rozvrženo, záводы poškozeny, vážně nedostatek pracovních sil. Velkým problémem bylo získání potravin, textilu, uhlí, pohonných látek atd. - Vrazení lidí